

Schelde

nieuwsbrief

EEN UITGAVE VAN
HET SCHELDE
INFORMATIECENTRUM
MEI 2000
NUMMER 23

IN DIT NUMMER

NATUURCOMPENSATIE

OP DE KORREL

Ruim twee jaar geleden bekrachtigde de minister het Natuurcompensatieprogramma. Hoe staat het er mee en hoe kijken de betrokken partijen er nu tegen aan? **pag. 4**

HET SCHELDEFONDS

Een interview met prof. P. Meire over de vereniging die draagvlak wil creëren voor een duurzame ontwikkeling van het Schelde-estuarium. **pag. 6**

RUBRIEKEN

Scheldemonitor: zeehonden

pag. 3

Inspiratiebron Schelde: een gedicht van Jan Campert **pag. 6**

ScheldeNieuws **pag. 7**

Wonen en werken aan de Schelde:

café Land en Scheldezicht **pag. 8**

Over containers en milieugevolgen

Westerschelde Container Terminal

De motor van de Zeeuwse economie, zo worden ze wel genoemd, de Zeeuwse havens. De vraag is, blijft de motor constant draaien of is een bijstelling nodig? Dat laatste is het geval, zegt Zeeland Seaports. We moeten ons richten op het vervoer van containers en daarvoor is een grote containerterminal in de Westerschelde nodig. Maar wat kost dat? Is het de opmaat voor een milieuramp of valt het wel mee?

Een ritje door het Antwerpse havengebied geeft een aardig beeld van wat je je moet voorstellen bij een containerterminal. Rijen gestapelde containers waar tussendoor fel geel gekleurde kranen volgens een strakke choreografie hun weg zoeken naar de juiste container. Af- en aanrijdende vrachtauto's en treinen, schepen aan de kade die laden en lossen en plaatsmaken voor andere. Eén en al bedrijvigheid.

DE CONTAINERTERMINAL

Als het aan Zeeland Seaports (de havenbeheerder) ligt, is dit het toekomstbeeld voor het Vlissingse havengebied. Dat schrijft de havenbeheerder in de startnotitie MER (Milieu-

Vernieuwd!

De Schelde Nieuwsbrief slaat een andere weg in. Jarenlang werkten we met een vrij strenge indeling van één hoofdartikel, twee kleinere artikelen en een opinie. Maar vanaf nu past de redactie een meer speelse formule toe met enkele nieuwe rubrieken: 'Inspiratiebron Schelde' geeft ruimte aan kunstzinnige uitingen met de Schelde als inspiratiebron, 'Wonen en werken aan de Schelde' spreekt voor zichzelf, de 'Scheldemonitor' zal steeds één aspect van de rivier nader belichten en het Schelde Informatiecentrum bundelt korte mededelingen in de rubriek 'ScheldeNieuws'. De opinie en een artikel offeren we ervoor op. Wat blijft is uiteraard de betrouwbaarheid van de informatie. We hopen dat de aanpassingen bij u in de smaak vallen.

de redactie

EffectRapport). Goederen worden wereldwijd meer en meer in containers vervoerd.

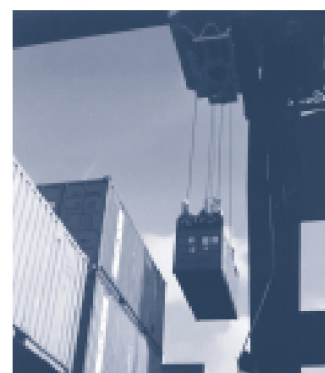
De stukgoedsector, waar deze haven nu deels op drijft, verdwijnt daardoor langzamerhand. Zelfs auto's worden al op beperkte schaal in containers vervoerd. Containervervoer is een groeimarkt, en Zeeland Seaports verwacht dat de Vlissingse haven daarin een plaats kan veroveren door de bouw van de Westerschelde Container Terminal (WCT). De havenbeheerder dicht de terminal bovendien een groot belang toe voor de ontwikkeling van de economie in het algemeen en de ontwikkeling van de werkgelegen-

heid in de regio in het bijzonder. De activiteiten op de terminal betekenen werk voor 1500 mensen.

De WCT moet een kade krijgen van 2,6 kilometer lang, met daarachter een bedrijfsterrain van een kleine 150 ha. Hier worden uiteindelijk jaarlijks ongeveer 1,5 miljoen containers overgeslagen. De totale investering bedraagt zo'n 1,2 miljard gulden.

De WCT komt volgens de notitie aan de zuidkant van de haven, aansluitend aan het huidige terrein en gedeeltelijk in de Westerschelde. Hiervoor moet land worden aangewonnen. Het gebied bestaat uit strand en water. Nu maken

mensen uit de buurt er nog hun zondagse strandwandeling, of speuren ze het gebied af naar waardevolle fossielen. Vogels zoeken er hun voedsel. Volgens Zeeland Seaports is dit de enige geschikte locatie voor een dergelijke grote containerterminal.

WESTERSCHDELDE CONTAINER TERMINAL EN PROCEDURES

Het opstellen van het Milieueffectrapport doorloopt een wettelijke procedure.

De eerste stap in deze procedure is dat de initiatiefnemer een startnotitie opstelt.

In dit geval beschrijft Zeeland Seaports daarin wat ze wil en welke (milieu)effecten ze globaal verwacht; effecten op de bodem, het water, het landschap, geluid, lucht, externe veiligheid en natuur.

De startnotitie heeft begin dit jaar ter inzage gelegen. Er zijn ruim veertig inspraak-reacties binnengekomen.

De onafhankelijke MER-commissie stelt op basis van de startnotitie, een terreinbezoek en de inspraakreacties, adviesrichtlijnen op voor het MER. De richtlijnen geven aan op welke vragen het

rapport een antwoord moet geven. Het bevoegd gezag bekrachtigt de richtlijnen, waarna de initiatiefnemer het MER opstelt. Als de klus is afgerond, beoordeelt de MER-commissie of het rapport voldoet aan de richtlijnen en de wettelijke eisen.

De studie moet voldoende basis geven om een afgewogen beslissing te kunnen nemen. Dit staat in het MER-besluit. Het rapport vormt daarmee de basis voor vier besluiten: de streekplanherziening, herziening van twee bestemmingsplannen en de concessieverlening voor de landaanwinning. Daarom vormen in dit geval vier instanties tezamen het bevoegd gezag, namelijk de provincie, de gemeenten

Vlissingen en Borsele en de minister van Verkeer en Waterstaat.

Er moeten veel procedures doorlopen worden: herzieningen van streek- en bestemmingsplannen, een concessieverlening voor landaanwinning, milieuvergunningen etc. Het gevaar bestaat dat de nietsvermoedende burger een wirwar van inspraakmogelijkheden over zich heen krijgt en de weg kwijt raakt in procedureland. Om dat te voorkomen coördineert de Provincie Zeeland het MER en de daaraan gekoppelde besluiten. De eerstvolgende mogelijkheid om in te spreken is als het MER is afgerond en er een ontwerp streekplanherziening ter inzage ligt (naar verwachting najaar 2000).

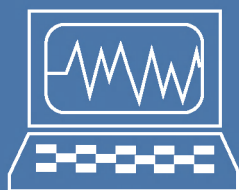
MILIEUEFFECTEN

Een containerterminal leg je niet zomaar even neer. Voor dat er een spa de grond in gaat, is er al veel onderzocht. Zeeland Seaports heeft de bedrijfseconomische haalbaarheid al laten doorlichten. Enkele technische zaken worden nog bestudeerd. Maar, dat is slechts één kant van de zaak. Voor de omgeving zijn andere zaken van belang. Werken op de terminal gebeurt niet geruisloos. De containers vertrekken vanaf de kade via trein, vrachtauto of binnenvaartschip. Dit betekent extra verkeer op het water, de weg en de rails. Hebben mensen in de buurt hier hinder van, kunnen de wegen het extra verkeer wel aan?

Containers worden gestapeld, drie, vier of misschien wel zeven hoog. De kranen steken hoog de lucht in. De haven gaat er anders uitzien. Is dat erg, hebben mensen daar last van? En wat te denken van de land-aanwinning? Dit kan invloed hebben op de stromingen in de Westerschelde en er verdwijnt een stukje natuur. En stel dat de WCT er komt, zijn de effecten op mens en natuur dan te compenseren? Allemaal vragen die eerst een antwoord behoeven voordat het bevoegde gezag (zie kader) een beslissing kan nemen over de aanleg van de WCT. De antwoorden op al die vragen moeten uiteindelijk te vinden zijn in het MER.

BESLUIT

Op dit moment zijn de richtlijnen voor het MER in de maak. Daarna kan Zeeland Seaports het feitelijke onderzoek starten. Pas als daarvan de resultaten bekend zijn ontstaat er een goed beeld van de gevolgen van de aanleg van de containerterminal in de Westerschelde. Dan moet blijken of de containerterminal inderdaad een wenkend perspectief is, of een ongewenst milieugevaar. (TW)

Scheldemonitor Zeehonden

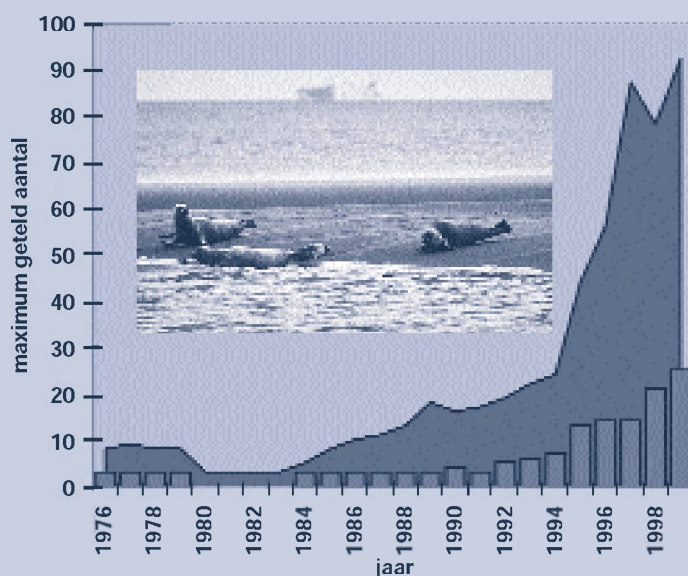
Schelde Nieuwsbrief nr. 6 besteedde in 1996 aandacht aan zeehonden in het Schelde-estuarium. Toen repte de auteur over een voorzichtig herstel van de zeehondenpopulatie in de Zeeuwse Delta. Hoe staat het er nu mee?

Twee instellingen tellen zeehonden in de Zeeuwse Delta: het Rijksinstituut voor Kust en Zee en de Provincie Zeeland. De maximum aantallen die beide instellingen tijdens een telling jaarlijks noteerden staan in de grafiek.

De grafiek toont dat de stijgende lijn, waarover we in 1996 spraken, zich zowel in de Westerschelde (de staven in de grafiek) als de gehele Zeeuwse Delta (de bovenste lijn) heeft voortgezet. Dat de toename in beide gevallen redelijk gelijk opgaat, is logisch. Het betreft namelijk dezelfde populatie; zeehonden die in de Westerschelde rondzwemmen, bezoeken ook andere delen van de Delta (met name Voordelta en Oosterschelde).

Is de toename reden voor een feestje? Nou, nog niet.

Aan het begin van de twintigste eeuw zwommen er in het Schelde-estuarium naar schatting enkele honderden zeehonden rond. Een reëel streefbeeld voor de toekomst? (ES)

■ = Totaal Zeeuwse Delta (incl. Westerschelde)

□ = Westerschelde

Ontwikkeling van het jaarlijkse maximum aantal zeehonden per telling in de gehele Zeeuwse Delta en de Westerschelde (bron: tellingen door het RIKZ en Provincie Zeeland; in 1980 t/m 1983 vonden er geen tellingen in de Westerschelde plaats)

Voor meer informatie:

Drs. Richard Witte
Rijksinstituut voor Kust en Zee/RIKZ
Postbus 8039, 4330 EA Middelburg
Telefoon +31 (0)118 67 23 54

Henk Zandstra

Provincie Zeeland, Directie Ruimte,
Milieu en Water
Postbus 165, 4330 AD Middelburg
Telefoon +31 (0)118 631988

Voor meer informatie:

Thecla Westerhof
Provincie Zeeland (coördinerend
bevoegd gezag)
postbus 165, 4330 AD Middelburg
tel. +31(0)118 631928

Frans de Bruijne
Zeeland Seaports (initiatiefnemer)
postbus 1056, 4388 ZH Oost-Souburg
tel. +31(0)115 647543

Natuurcompensatie Westerschelde op de korrel

Inrichtingsactiviteiten bij
Rammekenshoek

‘Minister stelt Natuurcompensatieprogramma Westerschelde vast’ lazten we twee jaar geleden in dit blad. De schorren, slikken, ondiepwatergebieden en de dynamiek die bij de verruiming van de Westerschelde verloren gingen, moesten elders in het estuarium worden gecompenseerd. Het herstelprogramma kende een roerige voorgeschiedenis en niet alle partijen waren gelukkig met het programma. Hoe kijken ze er nu tegenaan en hoe vordert de uitvoering?

Leo Santbergen: “Een gemiste kans voor een grensoverschrijdende systeembenadering.”

“Wat de buitendijkse projecten betreft is het een treurig verhaal. Het enige project met kans op uitvoering (Zuidgors) is geen echte compensatie, maar is bedoeld om schor-erosie te voorkomen. Rijkswaterstaat is bevoegd over het buitendijks gebied, maar waar zijn ze nu de discussie woedt over de toekomst van de havens van Perkpolder en Kruiningen? We nemen het hun kwalijk dat zij, die ooit beweerden dat de Zeeuwen de Westerschelde de rug toekeren, nu schijnbaar zelf die houding aannemen. Binnendijks neemt de provincie haar verantwoordelijkheid, maar het gros heeft weinig met estuariene natuur te maken.” Thijs Kramer van de Zeeuwse Milieufederatie kraakt harde noten over het natuurcompensatieprogramma. Terecht, zo leert ons een overzicht met de stand van zaken (zie kader).

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Het was de intentie van Rijkswaterstaat om, samen met het Bestuurlijk Overleg Westerschelde, een maatschappelijk gedragen programma te realiseren. Adviesbureau Heidemij kreeg de opdracht om een aantal mogelijke compensatieprojecten te bundelen in een ‘Alternatievennota’. Ontpolderen werd als best compenserende maatregel voorgesteld.

Op basis van deze nota zou het uiteindelijk herstelprogramma samengesteld worden tijdens inspraakavonden. Vooral de landbouwers kwamen opdagen, maar die hadden net de begrenzingsplannen voor het natuurbeleidsplan verwerkt en wilden niet nogmaals landbouwgrond inruilen voor natuur. De overstromingen van 1953 indachtig was er bovendien een emotionele aversie tegen ontpolderingen en de bevolking vond het plan te voorgekookt. De milieuverenigingen, die nochtans in een intentieverklaring met de overheid het verzet tegen de verruiming hadden opgegeven, in ruil voor een degelijk compensatieprogramma, bleven nu opvallend stil. Ook de visserijsector mengde zich ondanks eerder overleg niet in de publieke discussies. De openplan-procedure werd stopgezet en een commissie adviseerde een herstelprogramma dat het verlies aan natuurwaarden voldoende zou compenseren.

BINNEN- OF BUITENDIJKS?

Het is maar hoe je het bekijkt...

In Nederland bestaat er geen twijfel: het water wordt geweerd, de rivier is buitendijks. In Vlaanderen zijn er twee

De minister bekrachtigde de bestuursovereenkomst op 27 februari 1998. Vlaanderen betaalde 44 miljoen gulden aan Nederland, die daar 22 miljoen aan toevoegde. Dit bedrag werd verdeeld over drie categorieën van projecten: buitendijks, binnendijks en een aantal kreekherstelprojecten uit het Natuurbeleidsplan. Het bereikte compromis blijft omstreden, zo leert het commentaar van Kramer. Leo Santbergen van Rijkswaterstaat (coördinator waterbeheer Westerschelde) pareert de kritiek: “De milieuverenigingen en de visserijsector hadden meer uit de strijd kunnen halen als ze zich sterker in de publieke discussie hadden gemengd.”

OPINIES

Het programma houdt volgens sommigen weinig verband met verloren natuurwaarden, mist een integrale aanpak en bevat vooral maatschappelijk aanvaardbare en snel uitvoerbare

Kees Storm: “Dit jaar zullen we knopen doorhakken.”

invalshoeken: voor het polderbestuur is de rivier buitendijks, maar voor een waterbeheerder stroomt de waterloop binnen de dijken. Voor de Schelde Nieuwsbrief: buitendijks is rivierwaarts, binnendijks is landwaarts.

Willy Dekker: "We streven vooral naar duurzame maatregelen."

projecten. Er waren degelijke vooropgestelde criteria (natuurwinst, kosten/baten, duurzaamheid, meerwaarde voor andere functies) maar de afweging ervan krijgt vooral

nu, tijdens de uitvoering, gestalte. Volgens Santbergen is het een gemiste kans voor een grensoverschrijdende watersysteembenadering: "Het is jammer dat de compensatie per definitie in Nederland wordt uitgevoerd, terwijl er juist in Vlaanderen kansen liggen om veiligheid en natuurontwikkeling te combineren."

HOE WERKEN DE UITVOERERS IN DIT SPANNINGSVELD?

Kees Storm, Rijkswaterstaat, projectleider buitendijkse projecten: "Het programma is misschien niet optimaal, maar het was het hoogst haalbare. Wij moeten dit nu zo goed mogelijk

uitvoeren binnen de gestelde criteria. Door lastige afwegingen over natuurwaarden verkeren we nog steeds in het planstadium. Als je bijvoorbeeld een schor tegen erosie beschermt, vermindert dat de natuurlijke dynamiek. Maar dit jaar zullen we knopen doorhakken en dan kunnen we spoedig met de uitvoering starten."

Willy Dekker, Dienst Landelijk Gebied voor ontwikkeling en beheer, projectleider binnendijkse projecten: "Je kunt erover strijden of de keuzes in de bestuursovereenkomst de verloren natuur compenseren, maar dat is niet aan mij. Mijn rol is het proces trekken en de kwaliteit bewaken binnen die gemaakte keuzes. Wij streven naar een duurzame ontwikkeling van aan de Westerschelde gebonden natte en waar mogelijk zoute natuur. Een allereerste vereiste is grondverwerving op vrijwillige basis en dat verloopt voorspoedig."

Kramer is ontgoocheld: "Het is wrang. De verdieping is een voldongen feit, over de volgende wordt al gesproken, maar de eerste schop voor echte natuurcompensatie moet nog in de grond." (EvdB)

Voor meer informatie:

Drs. C. Storm, projectleider buitendijkse projecten
Rijkswaterstaat Directie Zeeland
Postbus 5014
4330 KA Middelburg
Tel. +31 (0)118 686271

Ir. W. Dekker, projectleider binnendijkse projecten
Dienst Landelijk Gebied
Postbus 6
4461 DM Goes
Tel. +31 (0)113 237348

Thijs Kramer: "De eerste schop voor echte natuurcompensatie moet nog in de grond."

Stand van zaken en voorbestemd bedrag voor de natuurcompensatieprojecten

Categorie A: buitendijkse projecten (17 miljoen gulden)

1. *Bescherming Zuidgors*
Keuze van maatregel in 2000
2. *Broedgebied Hansweert*
Natuurwinst beperkt, voorlopig geen uitvoering
3. *Veerhaven Kruijningen*
Provincie Zeeland wenst havenactiviteiten
4. *Veerhaven Perkpolder*
Gemeente Hontenisse zoekt economische invulling
5. *Broedgebied Terneuzen*
Geschrapd wegens hoge concentratie bioaccumulerende stoffen in het kanaal Gent-Terneuzen

6. *Schor van Waarde* (extra project)
Werkgroep wordt opgericht

Categorie B: binnendijkse projecten (9 miljoen gulden)

7. *Inlaag Rammekenshoek*
Begrenzing vastgelegd, inrichting slibdepot en duingebied begonnen
8. *Inlaag Oosterzwapolder*
Voorlopig afgevoerd
9. *Inlaag Margarethapolder*
Begrenzing vastgelegd, vervangende terreinen in aankoop
10. *Inlaag den Inkel*
Grondoverdracht verwacht, ontwerp inrichtingsplan

11. *Bathse schor* (extra project)
In onderzoek

Categorie C: kreekherstelprojecten Natuurbeleidsplan (30 miljoen gulden)

12. *Vlaamsche kreek*
Bijdrage wegbaggeren voedselrijke sliblaag
13. *Eiland van Meijer* (Otheense kreek)
Bijdrage slenkverdieping en oeververflauwing
14. *Axelse kreek*
Bijdrage verwijderen top laag, inrichting natuurvriendelijke oevers en veedrinkputten

15. *Inlaag Hoofdplaat*
Bijdrage voor raster en grondwerken, nog niet gestart
16. *Plaskreek*
Bijdrage grondwerk voor goede uitgangssituatie
17. *Sophiapolder*
Bijdrage ontgroning, omlegging van waterloop om voedselrijk water af te leiden

Boschkreek Axel, Reservaatsgebied Otheense Kreek, Driesarendskreek, gedeelten van Groot Eiland, Linie en Willem-Leopold polder: projectdossiers in voorbereiding

HET SCHELDEFONDS

Eind maart 2000 is het Scheldefonds opgericht en tekenden de eerste leden het 'Charter van de Schelde'. Drijvende kracht achter dit initiatief is Prof. P. Meire van de Universiteit Antwerpen. Schelde Nieuwsbrief wilde meer weten over dit fonds en bezocht hem in zijn werkkamer, waar we hem aantreffen tussen kasten vol boeken.

Waarom een Scheldefonds?

Het Schelde-estuarium is reeds eeuwenlang van levensbelang voor het maatschappelijk welzijn van de bewoners van het stroomgebied. Daarom is een

duurzame ontwikkeling van dit estuarium noodzakelijk. Dit vereist een koppeling tussen ecologische en economische belangen en het uitvoeren van daarbij passende inrichtings- en beheersmaatregelen. Een duurzame ontwikkeling in het gebied is echter niet mogelijk zonder voldoende draagvlak. Dit vereist kennis van de problematiek, betrokkenheid van

de bevolking en een constructieve dialoog tussen betrokkenen. Daarom besloten de vertegenwoordigers van overheid, industrie en milieubeweging van Vlaanderen en Nederland tot de oprichting van de vereniging 'Scheldefonds'.

Hoe kwam het initiatief tot stand?

Ik was met een paar vrienden

Lof van Walcheren

*Daar is geen land dat zo verliefd
door het water wordt omarmd
als tussen Wester-Schelde en Sloe
van Walcheren het strand.
Dat moet, toen God de wereld schiep,
die dag zó zijn geweest,
dat hij het opriep uit het niets
als weldaad voor de geest;
een handvol grond, waaraan het oog
had zijne lieve lust,
een groen juweel, en flonker-steen,
domein van stilte en rust.*

*Men reize waarheen men ook wil,
de verste kaap voorbij,
maar nimmer treft men zulk een land
als Walcheren in de Mei.
Wie oren om te horen heeft,
hij luistert naar het lied,
dat in de meidoornhagen leeft
en hij vergeet het niet.
Wie ogen heeft om nog te zien,
zal, als hij Walcheren ziet,
die sluiten voor een wijl misschien
maar hij vergeet het niet.*

*En zelfs de voorjaarswind, die vaart
langs zee en dijk en duin
houdt de bewogen adem in
boven God's liefste tuin
met zijn meidoornhagen in bloei
en 't wieg'lend wegelkruid –
en keert weerom en vaart nog eens,
verliefder dan een bruid.
Daar is geen land als dit mijn land
besloten tussen zee en strand.*

- O palm van God's hand...

Jan Campert
Verzamelde gedichten, 1947
De Bezige Bij, Amsterdam

CHARTER

De duurzame ontwikkeling van het Schelde-estuarium, waar een koppeling tussen ecologische en economische belangen tot stand komt, is van het allergrootste belang. Het Schelde-estuarium van Gent tot de Deltalijn wordt hierbij als één gebied benaderd. Het unieke karakter van dit getijdengebied wordt algemeen erkend.

Om dit unieke estuarium te beschermen is een grensoverschrijdende samenwerking noodzakelijk tussen overheid, milieu- en natuurverenigingen, industrie en wetenschap.

De vereniging streeft de volgende doelstellingen na:

- Het uitwisselen van gegevens en informatie over incidenten/werkwijzen/goede praktijken met het oog op de minimalisering van het milieueffect op de Schelde.
- De meest uitgebreide openheid t.a.v. de pers en het grote publiek. In deze context zullen de resultaten van dit samenwerkingsverband beschikbaar gesteld worden voor allen die deze informatie wensen te bekomen.
- Het betrekken van al haar leden bij activiteiten die de positieve uitstraling van de Schelde-omgeving en daardoor ook de leden, ten goede komen.
- Het aantonen dat dit soort van samenwerking tussen overheid, milieuverenigingen en industrie voor het behoud van het Schelde-estuarium de meest aangewezen weg is.
- Het zo efficiënt mogelijk samenwerken met andere organisaties die geheel of gedeeltelijk de Schelde als werkgebied hebben.
- Het respecteren van verschillende standpunten/meningen en het oplossen van conflictsituaties op een eerlijke en correcte wijze.
- Het behoud van haar onafhankelijkheid t.a.v. politiek.

INSPIRATIEBROUW SCHELDE

Directeur-Generaal Ir. Strubbe ondertekent namens de Administratie Waterwegen en Zeewezen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap het charter onder het goedkeurende oog van Prof. Meire

aan het wandelen op de dijk in Saeftinge. Wij kwamen tot dezelfde conclusie, namelijk dat het Schelde-estuarium een grensoverschrijdend gebied is dat vraagt om internationale samenwerking. Er volgden zodoende voorbereidende vergaderingen met van Nederlandse zijde vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, de Zeeuwse Milieufederatie en DOW-Chemical. Van Vlaamse zijde waren Electrabel, de

Administratie van Waterwegen en Zeewezen en de Bond Beter Leefmilieu vertegenwoordigd.

Een fonds veronderstelt gelden verzamelen voor een bijzonder doel. Wat is jullie doelstelling? Het Scheldefonds wil bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van het Schelde-estuarium door:

- een forum te bieden waar mensen van overheid, industrie, milieubeweging en

andere betrokken partijen elkaar kunnen ontmoeten, samenwerken en zich engageren voor een duurzame relatie tussen ecologie en economie;

- fondsenwerving voor activiteiten zoals bijvoorbeeld bedrijfsexcursies naar de Schelde, de Schelde aan bod laten komen in hun bedrijfskrant en een uitgave van een Scheldekrant die alle initiatieven langs de Schelde bundelt en daarmee de betrokkenheid bij het estuarium vergroot. Dit moet bijdragen aan een vergroting van het maatschappelijk draagvlak.

Een fonds veronderstelt ledenwerving om het fonds te spijzen. Wie kan lid worden?

Elke organisatie (bedrijf, overheid, milieuvereniging, school, watersportvereniging, ...) is welkom, mits ze de missie van het Scheldefonds ondersteunt en het charter ondertekent. Hiermee engageert de organisatie zich om het charter na te

leven. Dit brengt een aantal rechten en plichten met zich mee. Aan de toetreding als lid kunnen geen eenzijdige strenge milieumaatregelen worden gekoppeld. Het fonds gaat niets controleren, de bedrijven zullen zelf de nodige discipline rond milieuhygiëne moeten opbrengen. Naast bedrijven en verenigingen kan het lidmaatschap worden verkregen door sympathisanten, bijvoorbeeld uit de bevolking.

De redactie wenst u veel succes.
(LH)

Voor meer informatie:

Prof. Dr. P. Meire
Departement Biologie, Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer
Universiteit Antwerpen
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk, Tel: +32(0)38202274

ScheldeNieuws

Schelde
InformatieCentrum

Projectnieuws van het Schelde InformatieCentrum (SIC)

• Internetsite

Binnenkort actualiseren en vernieuwen we onze site op internet. Leden van het Bestuurlijk Overleg Westerschelde hebben hun voorkeuren kenbaar kunnen maken en met een enquête is de mening van gebruikers gepeild. Hieruit is een prioriteitenlijst samengesteld: actuele informatie (nieuws), basis-kennis van het systeem Westerschelde en een discussieplatform staan hoog op deze lijst.

• Kansen en Bedreigingen

Het SIC ondersteunt een project waarin gemeenten en waterschappen langs de Westerschelde hun kansen en bedreigingen in relatie tot de Westerschelde inventariseren. Het rapport komt in september 2000 uit.

• Lespakket Schelde-estuarium

Het eerste deel van het Nederlands-Vlaams lespakket over het Schelde-estuarium is klaar. Het pakket is geschikt voor scholieren van 10 t/m 14 jaar en heeft de functies van het estuarium als thema. Het is in de loop van juni beschikbaar, inlichtingen bij dhr. B. v. Eck 31(0)118-672234.

Verschenen/verschijnt binnenkort:

- Het boek *'De Schelde: verhaal van een rivier'*, in de boekhandel, ISBN 90 5826 059 3.
- De brochure *'Gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde'*; naar een vrij toegankelijk natuurgebied en vergroting van de veiligheid. Distributie door Eco Consult Milieucommunicatie te Moerbeke-Waas, tel. 32(0)9 326 80 80.
- Een brochure over de beleidsmonitoring van de Westerschelde. Vanaf half juni verkrijgbaar bij het SIC.
- De voortgangsrapportage 1999 Natuurherstelplan Westerschelde van RWS, Directie Zeeland. Contactpersoon bij Directie Zeeland is dhr. C. Storm, tel 31(0)118-686271.
- Het rapport *'Slinkend Onland'* over de ontwikkelingen en mogelijke beheersmaatregelen van de Zeeuwse schorren, van Directie Zeeland. Contactpersoon bij Directie Zeeland: dhr. C. Storm, tel 31(0)118-686271.
- Het Activiteitenplan 2000 van het Schelde Informatie Centrum, verkrijgbaar bij het SIC.

Voor meer of andere informatie op maat: het SIC (zie colofon)

Land en Scheldezicht

Nog geen dertig jaar geleden liep het schor van de Westerschelde tot aan het terras van café Land en Scheldezicht net buiten Bath. In 1974 kwam daar een dijk op deltahoogte voor en veranderde het haventje voor de kroeg in een spuikom. Boven de nieuwe dijk zie je bruggen van vrachtschepen voorbij glijden. Door de Pas van Rilland gaan ze richting haven. Of ze komen van Antwerpen en varen via het Nauw van Bath weer de wijde wereld in.

NOG NET ALS TOEN

Donderdagmiddag half drie. Er zitten al twee klanten in het café. Langzaam druppelen meer mensen binnen, van Ossendrecht, Woensdrecht, veel Belgen. "Tot van achter Antwerpen. Van alles komt

Land en Scheldezicht te Bath

hier", vertelt uitbaatster Lia Clement terwijl ze de koffie brengt. Het biljart in het midden van het café staat al sinds 1920 op diezelfde plek. Het biljartreglement stamt van ver daarvoor. De oliekachel komt uit een binnenvaartschip dat ooit gestrand was in het haventje voor de deur. Het toogje waar al het nat vandaan komt, oogt erg klein.

"Ik kan tenminste zeggen dat ik elke dag de toog een keer vol heb gehad", lacht Lia. "Er komen hier soms mensen, die bijvoorbeeld aan de dijk hebben gewerkt en die zuchten dan: 'Het is nog net als twintig jaar geleden.' Dat is toch mooi. Zo moet het ook blijven."

WATERSNOOD

Het café staat al sinds 1850 op de oude zeedijk. Dat dit dijkje woeste stormen en watersnoodrampen heeft weerstaan, is haast ondenkbaar. Het café is één met de oude dijk: vanuit het achterraam kun je de top aanraken. "Als het hard regent, stroomt het water vanaf de dijk, zo de kelder in", vertelt Lia. In het najaar van 1998 stond de kelder blank en dreven de flesjes. Bij de voordeur zijn gleuven waar planken tussen passen om overtollig water buiten te houden. Lia: "Je hebt hier altijd veel water: het zout zit een duimdik op de muur in de kelder." Waarom dan toch zo dicht bij die schelde? "We vechten er ons hele leven tegen, maar het water blijft toch trekken, altijd."

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling natuur (ecologisch impulsgebied Schelde-Dender-Durme) en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese Unie LIFE project MARS. De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM
Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 672293
Fax (0118) 651046
E-mail:
SIC@RIKZ.RWS.MINVENW.NL
Coördinator: Anja Phernambucq
Telefoon (0118) 672292

**Schelde InformatieCentrum
op Internet**
<http://waterland.net/sic/>

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË
Ecologisch Impulsgebied
Schelde-Dender-Durme
Copernicuslaan 1 bus 7
2018 Antwerpen
Telefoon 03 224 62 50
Fax 03 224 60 87

REDACTIE
Erika van den Bergh, Henri Degruyter, Wim de Haan, Ludo Hemelaer, Karen Kroese, Marja Plugge, Ingrid Renirie, Leo Santbergen en Thecla Westerhof

EIND- EN HOOFDREDACTIE
Laurens Vogelezang respectievelijk Ed Stikvoort

FOTOGRAFIE/ILLUSTRATIES
John Beijersbergen, Hessenatie N.V., Kees Korstanje (Dienst Landelijk Gebied, Goes), RIKZ, RWS Directie Zeeland, Scheldefonds, Waterschap Zeeuwse Eilanden, Zeeland Seaports

VORMGEVING EN PRODUCTIE
ADZ, Vlissingen

OPLAGE
2500

OVERNAME VAN ARTIKELN
Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513